

filmi, ampak naj bi posredovali najvišjo in najuniverzalnejšo idejo o filmu. Hkrati so ti »učni pripomočki«, kot bi jim nemara rekli v slovenski pedagoški latovščini, uporabni tudi za bolj klasične vidike vzgoje in izobraževanja, kot so pouk jezikov, ustno izražanje in spoznavanje drugih civilizacij. V drugi razsežnosti posamezni DVD-diski posredujejo razlage »filma kot jezika«. S pomočjo ilustracij torej pojasnjujejo pojme, kot so plan, zorni kot itn. V tretji razsežnosti pa – kot si lahko mislimo – so učenci, »zahvaljujoč novim sredstvom digitalne produkcije, mini DV-kameri in preprostim programom računalniške montaže«, seznanjeni s prakso izdelave avdiovizualnih proizvodov. K temu je treba prišteti še vrsto drugih vidikov, kot npr. serijo knjižic v sodelovanju s *Cahiers du cinéma*, ki naj bi v sintetičnih študijah vzgajale gledalcev pogled, posebne pripomočke za učitelje itn.

Realnost filma

Tu nimamo namena podrobneje poročati o dogajanjih na področju filmske vzgoje v francoskem šolskem sistemu, kjer je vedno bilo tovrstni vzgoji posvečeno veliko več pozornosti kot v večini drugih držav. Prenova te vzgoje v okviru vse »umetnostne in kulturne vzgoje«² signalizira vrsto pomembnih vprašanj in ugotovitev, ki označujejo odločilno vlogo filma (in vseh njegovih nadaljevanj ter tehnoloških premen na področju proizvodnje avdiovizualnega) za konstitucijo družbenosti – če se izrazimo zelo na splošno. Francoska država je med tistimi redkimi, ki to jemljejo dokaj resno, predvsem pa se odlikuje z ne povsem utilitarnim pristopom k problematiki tovrstne vzgoje. Vsekakor je gotovo, da je tovrstna državna pozornost za film vzniknila iz dejanskosti, v kateri sta film kot tak in njegov strukturno determinantni položaj v reprodukciji simbolnega univerzuma industrijskih in postindustrijskih družb neizogibno postala »vzgojno-izobraževalna vsebina«. Pojem »dejanskosti« je v tej zvezi kajpak treba jemati predvsem kot oznako prostora, v katerem pač figurirajo simbolno opredeljena *družbena razmerja/razmerja družbenosti*. V tem smislu torej govorimo o »dejanskosti« kot o predvidenem okviru, kot o hipostazirani »zunajsubjektivnosti«, kjer se odigravajo: vzpostavljanje realnosti preko simbolnih posredovanj, dejavnost prepoznavanja realnosti, spregledovanja konstitucije realnega..., vse to skupaj je v seštevku pravzaprav realnost – kakor se postavlja nasproti fikciji. Govorimo seveda o dialektiki, ki jo je filozofija s svojimi spoznavnimi teorijami praviloma zaključevala z odprtimi vprašanji ali z wittgensteinovsko samoomejitvijo, freudovska psihoanaliza pa ji je v strukturalni dešifraciji nemara dokončno oporekla trdnost v ilu-

2 Julia Kristeva, *Sens et non-sens de la révolte*, Pariz 1996, 72.